

УКРАЇНА

(19) UA (11) 26587 (13) U
(51) МПК (2006)
C10M 173/02МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ЗМАЗУВАЛЬНО-ОХОЛОДЖУЮЧА РІДИНА ДЛЯ ОБРОБКИ МЕТАЛІВ РІЗАННЯМ "ЛПШ"

1

2

(21) u200706328

(22) 07.06.2007

(24) 25.09.2007

(46) 25.09.2007, Бюл. № 15, 2007 р.

(72) Прасолов Євген Якович, Школяр Філіпп Сергійович, Передерій Олександр Сергійович, Лукарінен Дмитро Володимирович

(73) Прасолов Євген Якович, Школяр Філіпп Сергійович

(57) Змащувально-охолоджуюча рідина для обробки металів різанням, що містить емульсол, карбамід, галун алюмокалієвий або сірчаноокислий титан, розчин йоду в полігліколях, антикорозійну добавку АД-21 та воду, яка відрізняється тим, що

в неї введена бактерицидна добавка (фурацилін або марганцевокислий калій) при наступному співвідношенні, мас. %:

емульсол	0,18...8,8
карбамід	0,05...3,8
галун алюмокалієвий	0,035...1,77
сірчаноокислий титан	0,09...1,87
розчин йоду в полігліколях	0,009...0,0023
антикорозійна добавка АД-21	0,0012...0,0027
бактерицидна добавка (фурацилін або марганцевокислий калій)	0,0018...0,0035
вода	решта.

Корисна модель відноситься до змащувально-охолоджуючих матеріалів, а саме до рецептури змащувально-охолоджуючих рідин (ЗОР) і може бути використаний в технології металообробки, зокрема на операціях різання металів.

Відома змащувально-охолоджуюча рідина для механічної обробки металів [Смазывающие охлаждающие технологические средства. Справочник под ред. С.Г. Энталиса, Э.М. Берлингера, М., Машиностроение, 1986, с.246], що вміщує, мас. %:

Тристаноламін	0,7
Нітрит натрію	0,6
Бензонат натрію	0,3
Змочуватель ОП-7 (ОП-10)	0,1
Вода	решта.

Недоліками даної рідини є досить великий вміст нітриту натрію, який частково подавляє змащувальні властивості інших компонентів, змочуватель ОП-7 (ОП-10) не забезпечує м'яку антимікробну та проникнену властивості змащувально-охолоджуючої рідини для обробки металів на операціях свердління глибоких отворів та при механічній обробці в'язких матеріалів в умовах, коли утруднена подача рідини в зону різання.

В якості найближчого аналогу вибрана змащувально-охолоджуюча рідина для обробки металів

[Авторське свідоцтво СРСР 1198108А від 15.12.85, Бюл. 46] для механічної обробки різанням металів, що вміщує, мас. %:

Карбамід	0,1...3,0
Емульсол на основі нафтового масла	0,3...7,0
Квасці алюмінієво-калієві або сірчаноокислий титан	0,06...1,7
Вода	решта.

Мета корисної моделі - створення рецептури ЗОР для обробки металів шляхом удосконалення відомих, який би мав поліпшені м'які, проникненні та антимікробні властивості (при приготуванні, зберіганні і використанні) та забезпечував стійкість інструменту за рахунок зниження корозійної активності рідини до металів, що обробляються, та інструменту, поліпшення санітарно-гігієнічних умов праці обслуговуючого персоналу.

Поставлене завдання досягається тим, що ЗОР для обробки металів на основі води, карбаміду, емульсолу на основі нафтового масла, галун алюмокалієвий або сірчаноокислий титан, розчину йоду в полігліколях, корозійностійкої добавки АД-21 та бактерицидної добавки при такому співвідношенні компонентів, що представлені в Табл.1, мас. %:

(13) U

(11) 26587

(19) UA

Таблиця 1

Компоненти, мас. %	рецептура ЗОР							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Емульсол Т	0,18	0,3	-	3,5	-	5,0	-	8,8
Емульсол Е-2	-	-	2,0	-	5,0	-	7,0	-
Карбамід	0,05	0,1	0,7	1,5	2,0	2,5	3,0	3,8
Галун алюмокалієвий	0,035	0,06	-	0,3	-	-	1,77	-
Сірчаноокислий титан	-	-	0,09	-	0,8	1,0	-	1,87
Розчин йоду в полігліколях	0,0009	0,0011	0,0013	0,0015	0,0028	0,0019	0,0021	0,0023
Антикорозійна добавка АД-21	0,0012	0,0014	0,0016	0,0018	0,0020	0,0023	0,0025	0,0027
Бактерицидна добавка (фурацилін або марганцевокислий калій)	0,0018	0,0020	0,0023	0,0025	0,0027	0,0030	0,0033	0,0035
Вода	99,7323	99,5409	97,2009	94,7010	92,2010	91,5011	88,3011	85,5242

При виготовленні ЗОР в якості емульсола на основі нафтовий масел бажано використовувати емульсол Т [ТУ 6-14-254-68], емульсол Е-2-(В) [ГОСТ 1975-75**], карбамід [ГОСТ 2081-75**], сірчаноокислий титан [ТУ 6-09-1838-72**]. Спосіб приготування запропонованої ЗОР заключається в розчиненні в одній частині води карбаміду, в другій галуна або сірчаноокислого титану, в третій емульсола, а четвертій-антикорозійної добавки АД-21, бактерицидної добавки (фурациліну або марган-

цевого калію) та йоду в полігліколях з наступним змішуванням частин. Наявність бактерицидної добавки не знижує технологічних властивостей ЗОР.

Бактерицидна добавка має такі переваги:

- продовжує термін використання та зменшує витрати ЗОР;
- не викликає подразнень шкіри рук;
- не впливає на якість оброблюваних деталей.

Таблиця 2

Порівняльні дані використання

ЗОР	Кількість мікробних тіл в 1мл	
	через 15 днів	через 2,5міс.
Найближчий аналог	467410	593700
Склад №6	135127	153700

Наявність антибактерицидної добавки викликає зменшення мікробних тіл в ЗОР через 15 днів і 2,5 місяці відповідно 3,4 і 3,67 рази.

Рецептури ЗОР досліджувалися на операціях різання (свердління) сталі 12Х18 Н10ТЮ. Матеріал свердла - сталь Р6М5, режим різання: швид-

кість 30,1м/хв, подача 0,0033мм/об. Дослідження проводили в порівнянні з найближчим аналогом.

Стійкість інструменту опрацювали по кількості просвердлених отворів до повного затуплення свердла. Результати представлені у Табл.3.

Таблиця 3

Кількість просвердлених отворів, шт.	Рецептура ЗОР								найближчий аналог
	1	2	3	4	5	6	7	8	
	577	867	1370	1277	1287	1750	1370	1397	497

Виходячи із даних, запропонована ЗОР дозволяє збільшувати стійкість ріжучого інструменту в 1,74...2,75...3,52 рази.

Це дозволяє покращити умови евакуації стружки, особливо при обробці глибоких отворів, запобігає налипанню стружки на інструмент при обробці в'язкопластичних сплавів, а також за рахунок виключення шкідливих добавок покращує санітарно-гігієнічні умови праці персоналу.

Основні експлуатаційні характеристики ЗОР для обробки металів наведені нижче:

- відповідність сучасним гігієнічним вимогам - відсутність подразнюючої дії на шкіру і слизові оболонки;
- відсутність кородуючої дії на устаткування і

матеріал, що обробляється (сталь, чавун, мідь, свинець, бронза, матунь);

- захисна (антикорозійна) дія при мікроопераційному зберіганні виробів;
- відсутність інтенсивного піноутворення, диму, туману, аерозолів при експлуатації;
- задовільна фільтрованість та відсутність осадків та відкладень;
- стабільність при зберіганні та транспортуванні;
- екологічна безпечність;
- задовільні миючі властивості;
- задовільна мікробіологічна стійкість і великий термін служби водної емульсії;
- стабільність експлуатаційних властивостей в

перебігу - добра (на чотирикульові машини тертя ЧКМТ плями зносу $d=0,45...0,55$);

- в'язкість кінематична при 50° , $\text{мм}^2/\text{с}$ -70...120;
- кислотне число, мг КОг - 4,0...6,0;
- маслянисті відокремлення, см^3 - відповідає вимогам.

Випробування на корозійну стійкість із освинцьованої сталі [ТУ 14-1-708-73*], міді – [ГОСТ 859-78*]; чорних металів - втримують. Емульсія відріз-

няється мікростійкістю, не викликає корозії станка та деталей.

Заявлене технічне рішення може бути використано в будівельній промисловості, воно описане в матеріалах заявки повністю, що дає можливість використати його в технології металообробки, зокрема на операціях різання металів. Таким чином, запропоноване рішення задовольняє критерію корисної моделі "промислова здатність".